

MI MLADI BORCI

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 26 DIN, PODPORNIA VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO I.

LJUBLJANA, PETEK, 18. SEPTEMBER 1936.

ŠTEV. 1.

Kaj bo s Španijo? Kaj z Evropo? Kaj bo z nami?

Z nemirom v srcih sledimo silni boj junaškega španskega naroda proti satanski zaroti najbolj zločinskega barbarstva, kar ga je kdaj videl človeški rod.

Kar se dogaja v Španiji, se godi tudi za nas. Prst božji je tu! Noben ozir na človeško slabost nam ne sme zapirati oči, da ne bi videli znamenj časa.

Kaj je nauk Španije za nas?

Odgovor daje ruski mislec: »Za kristjane je boljše z vidom opomin o neizpolnjeni dolžnosti, o neizvršeni krščanski nalogi.«

*

In ali ni Španije nihče opomnil njene krščanske naloge?

Dva rodova sta zatonila, odkar je veliki Leon opozoril svet na kugo socializma, in skoraj bo minulo pol stoletja, kar je isti Leon udaril proti kapitalizmu in pokazal rešilno pot.

A kaj se je storilo v Španiji, da bi se bogatini zavedeli svojih dolžnosti do proletarcev? Kaj se je storilo, da bi se špansko revno kmečko in delavsko ljudstvo zavedelo svojih krščanskih in človeških pravic, zavedelo pa tudi pogubnih nevarnosti, v katere ga vodijo krivi preroki komunizma?

In tudi Pija niso poslušali verneje.

Da je Španija že imela Katoliško Akcijo, bi danes ti zapeljani požigalci in morilci bili Kristusovi borci.

Kdo je kriv, da Katoliške Akcije ni bilo? Ni kriv komunizem, krivi so bili dobri. Izmaknili so se klicu očeta, krivdi je sledila pokora, morala je teči kri.

Zdaj so spregledali — in glej: vstalo je čudo španske Katoliške Akcije! Pokorščina, dasi pozna, je rodila hiter blagoslov. Toda, kar so spe-

či v desetletjih zamudili, tega budni v enem letu niso mogli popraviti.

In še je morala teči kri!

*

Španci so verni, a udali so se prokletstvu polutanstva — katoliškega liberalizma.

Gospodarski liberalizem je ubil vse ozire na gospodarski blagor sočloveka — in »vse gospodarstvo je postalo strašno trdo, kruto, brezsrčno«, verski liberalizem pa je ustvaril sebična pobožna bitja, brez čuta za duhovno nesrečo bližnjega, zastrašene, za cilje neodločne, za posledice slepe slabiče.

Je čas, ko postane neodločni slabič Kerenski človeštvu ravnokotako nevaren kakor zločinski boljševiski krvolok Lenin.

Kriza se ruši na krizo, svet sili v kaos, a edini katolicizem bo rešil človeštvo, celotni, neomajani, brezpogojni katolicizem.

»Ognjen val živega katolicizma gre preko zemlje, ostalo bo le, kar je zavestno, celotno in živo krščansko; kar je gnilo in polovičarsko, pa bo propadlo.«

*

Ni je bilo stiske od dni vesoljnega potopa, kakor je današnja, — pravi sv. oče.

In mi naj bi stali brezbrizno ob strani, ko ti-
soči tonejo?

Ko s potapljajoče se ladje vrže radio v eter pretresljivi klic na pomoč — S O S — rešite naše duše! — tedaj se vse ladje naokoli, morda stotine kilometrov daleč, obrnejo — v boj z razjarjenimi elementi — reševati. Ali ne trepetata srce ob tej mogočno lepi sliki človeške ljubezni? Ali slutiš lepoto reševalstva? Ali slutiš lepoto reševalca?

Satansko ogromna sila hiti pogubljati človeštvo in mandra pod seboj dela človeškega duha. A že se zbirajo mogočne sile stiskanemu človeštvu na pomoč, v boj s temnimi močmi človeške in demonske zlobe.

Bog nas kliče! Kliče, da se javimo — v trdnem zaupanju vanj, nesebično zvesti in disciplinirani, budni in neuklonljivi.

Kliče na boj nove borce: borce močne volje in resnega duha, stvariteljske in viteško željne dejanj, požrtvovalne, predvsem nadnaravne, značajne, čiste, stalno v milosti božji živeče, rešujoče in v delu dneva Kristusa upodablajoče.

»Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« »Zaupajte, jaz sem svet premagal!«

Meč!

»Ne mislite, da sem prišel zato, da prinesem na zemljo mir, nisem prišel, da prinesem na zemljo mir, ampak meč. Prišel sem namreč, da ločim sina od očeta in hčer od matere in snaho od tašče; in človeku bodo sovražniki njegovi domači« (Mt 10, 34—37).

Svet hoče Kristusa vreči s prestola; zato pomeni njegov prihod boj s svetom. Tudi mi bomo morali priznati resnico, da je na svetu boj. Ako hočemo biti Kristusovi, ne smemo imeti za svojo poglavitno nalogo, da bi bili vsem po godu, da bi delali tako, da bi bilo vsem prav, da bi vsa nasprotja zbrisavali, vsa neizogibna razglasja odstranjali.

Tako delajo apostoli gnilega miru, tvorci novih miselnih izrodov katoliškega liberalizma, krščanskega socializma, železnega lesa in svetle teme. Sklicujejo se, da je Kristus klical: **Blagor mirotvorcem** (Mt 5, 9), a pozabljajo, da se Kristusov mir razločuje od lažnega posvetnega miru; pozabljajo, da na škodo resnice, na škodo svetih božjih pravic ni pravega miru.

Vse to se upira naši sebičnosti, ki poniževalno istoveti Kristusov mir z lažnivo strpljivostjo, nemoško bojazljivostjo, strahopetno popustljivostjo od Kristusovih načel. A resnica je, da je na svetu zlo, da je to zlo napadalno in da se je proti zlu treba boriti.

Sv. Pavel prispevuje življenje kristjana vojaški službi ne zato, da bi po pesniško duhovičil ampak, da bi učil važno resnico krščanske življenjske modrosti, ko opominja svoje vernike, naj si nadene **bojno opravo božjo** (prim. 2 Kor 10, 4, 1 Tes 5, 8) in spodbuja Timoteja: »Trpi tudi ti kakor vojščak Jezusa Kristusa« (2 Tim 2, 3).

V neki napačni humanosti bi radi ljubili, česar Bog ne more ljubiti, neresnico. Ne znamo sovražiti zmote, zato tudi ne znamo ljubiti tiste, ki so v zmoti. Je boj iz sovraštva, kar je zmeraj npravno zlo in nekrščansko; a je tudi neki boj, ki je svet boj iz ljubezni. Ljubezen se mora znati tudi bojevati, da ne postane »kruha milosrčnost«, kot pravi sv. Avguštin.

Ne trdimo, da je boj iz ljubezni lahak, najtežji je, največjega napora vseh sil zahteva in

brez milosti je nemogoč; razločevati mora med zmoto in tistim, ki je v zmoti, kar zahteva velikega spoznanja in samopremagovanja; le to trdimo, da je na svetu boj, da je boj iz ljubezni svet — in težak, da se moraš bojevati tudi Ti.

Mi hočemo!

Morda človeštvo še nikoli ni hitelo takim in tolikim nevarnostim nasproti kot v naši dobi. Socialne zmote so povzročile neizmerno pomanjkanje in bedo, upropastile delovne sloje, rodile v njih nezadovoljnost, ki raste od dne do dne in prehaja v upornost. A ena nevarnost je, ki je izmed vseh najbolj grozeča, ki združuje v sebi vse nešteto zlo človeške propalosti, ki je vseobsegajoča, splošna, satanska. Ta nevarnost je organizirano brezboštvo in njega nositelj je brezbožni komunizem.

Neizmerne so zle posledice tega organizirane gibanja. Kajti komunizem in z njim organizirano brezboštvo se ne bori le proti Cerkvi in veri, ki je njiju smrtni sovražnik, ampak pomeni tudi konec dostojanstva človeške osebnosti, svetosti družine, reda in varnosti človeške civilizacije, propad najvišjih duhovnih vrednot.

In more se reči, da se Cerkvi ni toliko bati zase, kajti ona je božja ustanova in velja zanjo božja obljuba. Bolj se je bati za zgolj človeške socialne in državne ustanove, ki jih brezbožniška propaganda razkrajaja: trga ljudem vero iz srca, gazi njihova najsvetejša načela in čustva, nato pa z lahkoto seje med ljudske množice razdor, sovraštvo in upornost ter podira tako temelje najtrdnjših socialnih in državnih tvorb.

Hinavsko oznanja mir, a povzroča najstrašnejša klanja in revolucije, vpije o napredku in socialnem izboljšanju, a uničuje kulturo ter vodi v primitivno barbarstvo in srčno zaostalost. Kolika zaposlenost, ko mnogi nekako prezro to nevarnost in je ne uvidijo, in še hujša, ko s čudnim nerazumevanjem ali z zlohotno namernostjo nasprotujejo vsaki borbi proti največji nevarnosti, ki grozi vsemu svetu!

Mi se te nevarnosti zavedamo! Vemo, da je naša naloga boriti se proti največji laži in nedopovedljivi sramoti dvajsetega stoletja, proti organizaciji komunističnega brezboštva. Odločno in ponosno sprejemamo to borbo, zavedajoč se nevarnosti nasprotnika, a zavedajoč se tudi svoje moči. Ni nas strah našega sklepa: storili smo ga premišljeno, izvajali ga bomo dosledno, nepopustljivo...

Mi vsi se hočemo boriti proti največji nevarnosti današnjega časa: proti organiziranemu brezboštvu!

Srca nam gore v ognju, roke se dvigajo v prisrego, iz prsi se nam je utrgala odločna, nepreklicna izpoved: »Mi hočemo!«

Mi se bomo potrudili, da bo list zanimiv in aktualen. Nakažite nam, prosimo, čim prej naročnino za vse leto. Obenem vas pa prosimo, žrtvujte — kdor more — nekoliko več in podprite tako naša stremeljenja! List izhaja tudi v počitnicah.

*

MLADINA ZAHTEVA MIRU!

Za prve dni septembra se je pripravil v Ženevi mladinski mirovni kongres. Na ta kongres je bila vabljena vsa mladina, — podobno kot vse stranke v ljudsko fronto — brez ozira na versko, narodno in politično pripadnost. Tu naj bi se sklenile resolucije in sestavil program, po katerem bi potem delala vsa mladina za mir, ki je predvsem njena korist, kajti njo vojska najbolj in najprej zadene. —

Pošten in dobro misleč študent bi mislil, da je to prizadevanje plemenita mirovna akcija. Toda ta mirovni kongres v ozadju vodijo naši rdeči komunistični sodrugi, ki jih ni sram izrabljati nobeno, še tako plemenito akcijo v svoje namene. Zato se ob vsaki priliki proglašajo za edine borce za ljudske pravice in koristi. Zato jih pa nič ne moti, če njihov dejanja nasprotujejo blagodečnim geslom; nič jih ne moti, če mladini oznanjajo mir za ves svet, v Španiji pa istočasno izzovejo strašno vojno in če se njihov ideal Rusija na vso moč pripravlja na vojno in izda v enem letu za vojsko več, kot izda v istem času francoska država za vse svoje resore. Nič jih ne moti, če na eno stran ginljivo predavajo o terorju in vojni nevarnosti fašizma, na drugo stran pa kričijo, da se morajo tudi pri nas vprizoriti krvavi španski dnevi. Ne moti jih pa zato ne, ker njihov smoter ni resnični blagor mladine, ampak hujskanje, vprezanje v tako zvane antifašistične in antimilitaristične fronte, ki jih bodo dobro porabili ob revoluciji. Spoznajmo v teh »mirovnih«, »antifašističnih« in »antimilitarističnih« geslih, spoznajmo v njih in za njimi tisto roko, ki postavlja te kulise, a za drugo igro! In to četudi dobivamo »najnovejše in zanesljive informacije, da niso levičarska, ampak hočejo samo skupno fronto mladine vsega sveta.« Kdor bo dolgo naiven in lahkovoren, se mu utegne zgoditi isto, kar se je zgodilo ljubljanskemu svobodomiselnemu dnevniku, ki je dva meseca to akcijo »svobodoljubno« pozdravljal, zadnji teden pa presenečeno ugotovil, »da so se akcije polastili levičarski elementi«...

Mladina res hoče miru, a ne miru Španije in Rusije. Hoče miru, toda, dokler ga bo delala Kominternu, miru ne bo.

Viharji nad Španijo*

Gospod Bog zopet enkrat vihti velnico, da ločuje ljuljko od pšenice. Neizprosni je. Pod njegovimi rokami se delo človeških rok s truščem spreminja v prah. Rod bogatinov izginja. Sreča in bogastvo, sijaj in moč ginejo. Zgradili so si ljudje človeške hiše in trdnjave, pozabili so pa, da je edina trdna hiša, hiša božje Cerkve, ki ima večne temelje. Pa najsi bo to pri nas ali v Mehiki ali v Rusiji ali v Španiji, povsod je tisti boj božjih sovražnikov proti Cerkvi in kaznujoča roka božja nad človeštvom!

Vendar je pa roka božja, ki vse to dela. Tako delo bom pokazal na zgledu, ki nam ga daje Španija. Postojmo in zamislimo se. Samozavest in zaupanje v nas same naj se nam utrdita, ko premišljujemo trpljenje in trud naših katoliških bratov na skrajnem evropskem zahodu. Orodje v božjih rokah so vsi, ki so razbesneli vihar v Španiji.

Kako je prišlo do tega, da se je stara Španija zrušila? Kako je s Cerkvijo in verskim življenjem v sedanjosti?

I.

Leta 1926. v Valladolidu

V Valladolidu mi je bilo v tem letu, kakor da sem stopil v 17. stoletje. Videl sem stare palače in čudovite cerkve, porojene iz neizčrpnega veselja do ustvarjanja. Videti je genialnost umetnikov, velikopoteznost stavbenikov in mecenstvo denarnikov. Bil je čas, ko so prihajale iz Amerike ladje natovorjene s srebrom, čas svetovnega gospodarstva španskih Habsburgovcev, bil je čas cerkvenega sijaja, sijaja v znanosti, umetnosti in svetosti. V spomenikih iz bronu, v zidovju katedral, župnih in samostanskih cerkva, v čudežnih barvah tisočerihih slik in slikanih lesenih kipov, v vrstah velikih foliantov, ki stoje v knjižnicah, se razodeva opazovalcu veličina tistega časa.

Ali vse to stoji tako že skoraj tristo let. Šele zadnji čas je prinesel novega življenja. Človeku se zdi, da se od 1790. leta do svetovne vojne ni zgodilo nič posebnega. Pač pa pričajo razvaline in groblje na krajih nekdanjih samostanov in cerkva o revolucijah, uporih in preganjanju Cerkve.

* Prinašamo v prevodu razpravo, ki jo je p. dr. Becher S. J., kölnski profesor zgodovine in španske filologije objavil v dunajskem tedniku »Das grosse Kirchenblatt«. Spis opisuje razvoj prve španske revolucije in lepo pojasnjuje, zakaj je v Španiji prišlo tako daleč.

Ne bomo rekli preveč, da je vzcveto v mestih bujnejše življenje. Cestni tlak, ki že stoletja nihče ni zanj skrbel, se je obnovil. Upravna poslopja in vojašnice so se gradile. Te stavbe, ki so zgrajene v sicer modernem, a vendar samoniklem slogu, izpričujejo, da še ni zamrl smisel za umetnost v deželi Herrera, Velasqueza in drugih. Skozí deželo so gradili velike, močne ceste, ki so po mnenju angleških avtomobilistov najlepše v Evropi.

Ze prej, v zadnjih desetletjih parlamentarne vlade, so izdali za gradnjo cest milijone peset. Ta denar pa je nekje spotoma obtičal. Mesta so imela velikanske primanjkljaje. Barcelonski trgovci so mestnim očetom v Valenciji plačevali stotisoče, da preprečijo dozidavo tamošnje pomorske luke. Slabo gospodarstvo na debelo in na drobno! Stavke, ropi in pokolji pri belem dnevu v glavnih ulicah! Nedelavnost zakonodajavcev. Obe glavni stranki, liberalci in konservativci, sta bili nezmožni, da vladata.

Tedaj se je dvignil generalni guverner Katalonije Primo de Rivera, ki je vedel za vse težave in splošno nezadovoljstvo. In kakor bi pihnil, ministrstev in parlamenta ni bilo več.

Prvo njegovo delo je veljalo miru. Španija se je namreč vojskovala v Maroku in ta vojska je stala deželo že stotisoč mladih vojakov. Medtem ko so ležali neizkušeni mladeniči pred sovražnikom, je množica častnikov v obalnih mestih zapravljala svoje vojne plače. Tu je bil hitro red. Svečano se je zaobljubil Primo, kakor vitezi srednjega veka, v Santiagu svetemu apostolu Jakobu, patronu krščanske Španije, in Materi božji. Zdelo bi se nam, da je bila to samo zunanja kretnja. Ampak v Španiji viteški duh še ni izumrl; pogum, ki je tedaj navdal narod in vojsko, spričuje to. Vojske je bilo kmalu konec — zmagali so.

Toda dela je bilo še mnogo. Povzdigniti je treba trgovino, obrt, poljedelstvo, obnoviti upravo, preustrojiti vojsko, nanovo je bilo treba dvigniti kulturo. Izravnati je bilo treba nasprotstva v Kataloniji in med Baski, ki se poganjajo za samoupravo, saj jo zahteva njihov lastni jezik. Manjšinsko vprašanje tudi na španskem polotoku ne da miru.

Brez dvoma, diktator se je poprijel svoje naloge s krepko roko. Povsod je dajal dobre zakone, neizprosni je bil proti vsakemu nasprotovanju. Ko sem prišel v Španijo, so se ravnokar dvignili topniški polki,

ki jim je Primo vzel nekatere pravice. Po njegovem mnenju in tudi v resnici so bile le-te vzrok premnogih nedostatkov. Upor je bil v enem dnevu zadušen brez prelivanja krvi. Po nesrečnem naključju je bil ustreljen v Pamplovi en častnik. Uklo-njeni uporniki mu tega niso odpustili. »Se mete con todo«, »na vse se ti spravi«, tako so govorili takrat, ne brez skrbi. Število njegovih sovražnikov je tako naraslo v nedogled. Večina plemstva mu ni mogla odpustiti, da je kralja več ali manj prisilil, da je imenoval njega

za ministrskega predsednika in direktorja. Zelo so se pozneje pokorili zaradi te svoje skrbi za legitimnost, saj je Primo de Rivera jasno videl, da je njegov poskus zadnji poskus za ohranitev monarhije. (Sledi.)

Polnočnica v Stični na hribu Vinogradu. Po zvočniku je rediteljstvo razglasilo, da prenočišče ni; naj torej fantje in moške ostanajo po sveti maši in svetem obhajilu na hribu Vinogradu do jutranje zore. Ali se bodo ti tisoči vsi držali tega navodila? Okoli treh ponoči se je končala

tudi druga sveta maša. Že po prvi maši in svetem obhajilu se je prvotni red razrahljal. Vrste so se razklenile. Po odhodu duhovščine se je tudi večina mož in fantov počasi razšla. Ena skupina pa, ob tablici z napisom »Dekanija Kamnik«, je stala. Od tam se je razlegalo vso noč najlepše moško petje. Trdo strnjeno so stali in vztrajali ti moške. Vse cerkvene pesmi so po večkrat prepeli in nič se ni glasovom poznala utrujenost.

Ko se je dan naredil, je šele, točno po naročilu rediteljstva, odšla ta skupina nazaj k samostanu. Kamniška dekanija je pokazala uspeh nepretrganega dela mladinske organizacije. S tako nezlomljivo disciplino se dosežejo velike reči.

V vlaku. Bilo je popoldne v nedeljo stiških slovesnosti. Vlak, ki je odhajal iz Stične, je bil do skrajnosti natrpan. Nekaj malega potnikov je bilo že prej v vagonih. Eden njih hoče romarjem nekoliko zabavljati, tudi kvantal bi rad. Tedaj se oglasi mlad, krepak mož: »Tega pa ne!« Oglasi se pesem: »Češčena si Marija...« Za to druga, tretja, vse pesmi z evharističnega kongresa. Potnik, ki se je hotel norčevati, nekaj časa kar zmešano gleda okoli sebe. Vidi, da je osamljen, da vse poje. Nekaj časa še molči, toda lepota pesmi ga premaga in kmalu poje tudi sam. Mesto dvoumnih besed doni po vlaku: ... »Ko bo zadnja ura bila, Marija prid' po nas!« Odkod so bili ti pevci in pevke? V Ljubljani so prestopili na Kamničana, ki jih je peljal večinoma do Jarš in Homca. Zopet iz kamniške dekanije!

V kratkem pojde v tisk Naša pot XI: Okrožnica Leona XIII. »Immortale Dei« z obširnimi komentarjem, ki ga je napisal univ. prof. dr. A. Odar. Okrožnica ima trajno veljavo. Ob njej se živo zavemo, da je človeška družba že iz 18. stoletja dalje v temelju nekrščanska. Katastrofe, ki jih danes doživljamo, so se začele, ko so omajali načela krščanskega državoslovja. Okrožnica »Immortale Dei« nam kaže zanesljivo pot iz današnjih kriz in katastrof. Aktualna je danes prav tako kakor takrat, ko je izšla, in daje jasno orientacijo vsem, ki jih mora zanimati življenje države.

List spravljajte! Uredništvo opozarja naročnike, naj list lepo shranjujejo. Dasi tednik, bo naše glasilo prinašalo članke in razprave trajne vrednosti. H koncu leta bomo priložili tudi kazalo. Ako daste letnik vezati, boste imeli v svoji knjižnici lepo knjigo 200 strani, tiskano na lepem papirju.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (Jože Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna (J. Godina).

Z dijaškega sejma v Ljubljani

Prekupčevalci. Na vseh cestnih križiščih pred sejmom preže prekupčevalci in ustavljajo manj izkušene. Za sramotno nizke cene kupujejo od njih knjige in jih prodajajo naprej z mastnim dobičkom. — Prekupčevalci so prava nadloga za sejem. Celo v kartele se združujejo, da morejo dvigati cene, in vlečejo revnim dijakom in staršem zadnje dinarje iz žepa. Zanimivo je zlasti to, da se pri tem nesocialnem početju najbolj odlikujejo komunistično orientirani. Po njihovih socialnih geslih bi se pričakovalo vprav nasprotno, z njih materialistično duševnostjo pa se to čisto sklada.

»Dobra kupčija.« Mimo nebotičnika gre drobna, blede deklica. Brž jo pobara prekupčevalec, fant iz ugledne ljubljanske družine: »Za katero pa prodajaš, punčka?« »Za prvo,« mu odvrne boječ. Fant stopi k njej, ji vzame aktovko in pregleda knjige: »Za koliko bi jih prodala?«

»Čitanka bi stala dvajset dinarjev, zemljevid bi dala za petnajst, francosko tudi za petnajst, srbohrvaško pa za osemnajst. So zelo poceni, saj so skoraj nove.«

»Nove se dobe v knjigarni. Koliko zahtevaš za tvoje obrabljene?«

»Osem in šestdeset.«

»Za take knjige toliko! Veš kaj, štiri kovače ti dam za vse. Na sejm še toliko ne dobiš, ker jih je preveč in tvoje so tako raztrgane. Pa najbrž bodo drugo leto izšle v novi izdaji. Ali hočeš?«

»Ne morem.«

»Pa naj bo! Tri in štirideset ti dam zanje. Toliko ne dobiš nikjer.«

Uboga deklica pristane na to kupčijo. Ko prekupčevalec plača, žvižga je odkoraka na sejmšče in prodaja kmečkemu očetu čitanko za osem in dvajset, zemljepis za tri in dvajset, francosko za dvajset in srbohrvaško za dva in dvajset dinarjev. Nato še pripomni, da bi jih nikjer ne do-

bil tako poceni. Zaslužil je torej pri štirih knjigah petdeset dinarjev! Čistih 116 odstotkov!

Agitator. Dijaški sejem so izrabili tudi komunisti. Namreč za agitacijo. Neki znani bivši študent je na primer skušal pridobiti nazorsko nepredeljenega abiturienta. Najprej sta govorila o vizurii, kam moreš iti čez mejo, kje dobiš potni list, da naša država ne dovoljuje potovanja v Rusijo. Nato sta prešla na Stalina in Španijo, končno pa se je agitator sprvil na kritiziranje posameznih svetovnih nazorov. O krščanstvu je dejal, da je malikovalstvo. Pri tej bedasti trditvi se je abiturient vendarle zganil in pričel ugovarjati. Tedaj pa je agitator opazil, da vzbuja pozornost in spoznal je, da je najpametneje, če se čimprej poslovil.

Aretacije. Letos je policija odkazala za sejem travnik nasproti klasične gimnazije. Da bi dijaki trgovali na ulici, ni dovolila, ker se tam ovira promet. Za red sta skrbeli dva stražnika, ki sta tudi pazila, da dijaki niso uhajali na cesto. Toda kmalu so študentje pričeli postajati nezadovoljni radi prahu in smeti na sejmšči. Pojavilo se je nekaj kričačev — sami znani ljudje —, ki so skušali izrabiti nezadovoljstvo v svoje namene. Sprva jim je pomagalo tudi nekaj dobrih fantov, ki pa so kmalu spoznali, za kaj gre in komu je to v prid. Škopilni avtomobil, ki je mimogrede ohladil nekaj vročekrvnežev, je razburjenje še povečal. Stražnik je moral nastopiti z aretacijo. Temu so se seveda nekateri upirali in kričanje je še naraslo. Policija se je zato ojačila. Kakih pet »junakov« so priprli in kmalu se je bojno navdušenje poglelo.

Tudi dijaški sejem je ugodna prilika, da »strokovne zadeve« izrabljajo v temne strankarske namene in vadijo občinstvo za nastop proti legalnemu redu.